

Варто відзначити, що бюджетне реформування, яке проводиться в Україні, здійснюється інколи без ретельного вивчення дійсності та при повному нехтуванні знаннями, що пропонує вітчизняна та зарубіжна фінансова наука, право, економіка. Тому при реформуванні бюджетного процесу необхідно враховувати позитивний досвід інших країн, що мали аналогічні проблеми з бюджетоутворенням та успішно подолали економічну і бюджетну кризу. Таким чином, для вдосконалення бюджетного процесу в Україні доцільно перейняти досвід держав – членів ЄС у частині: зміцнення фінансової основи місцевих бюджетів; посилення відповідальності учасників бюджетного процесу; підвищення рівня прозорості на всіх стадіях бюджетного процесу; розвитку середньострокового бюджетного планування та програмно-цільового методу. Слід зазначити, що запровадження програмно-цільового методу в бюджетному процесі з 2002 року і подальший його розвиток у 2010 році набирає надзвичайної актуальності в умовах інтеграції України до Європейського Союзу, оскільки підготовка бюджету на кількарічній основі є однією з вимог до країн – учасниць ЄС та кандидатів для вступу до ЄС.

Література

1. GDP per inhabitant in the Member States varied between 41% and 268% of the EU27 average/ – [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.rb.ru/dop_upload/file_2010-06-22_17.21.20_21062010.pdf

2. Сайт казначейства у Великобританії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: United Kingdom HM Treasury <http://www.hm-treasury.gov.uk/>

3. Павлюк К.В. Бюджет і бюджетний процес в умовах транзитивної економіки України: [монографія] / Павлюк К.В. – К.: НДФІ, 2006 – 586 с.

4. Сайт міністерства Фінансів Швеції. [Електронний ресурс] – Режим доступу: Department of Finance of Sweden <http://www.hhs.se/Finance/>

5. Сайт Міністерства з економіки, фінансів та промисловості Франції. [Електронний ресурс] – Режим доступу: Ministry of Economics, Finance and Industry of France <http://www.finances.gouv.fr>

6. Про Регламент Верховної Ради України: Закон України від 10.02.2010 р. №1861-VIО / Відомості Верховної Ради України від 16.04.2010. – 2010 р., №14, / №14–15; №16–17 /, стор. 412, стаття 133.

7. Конституція Німеччини від 23 травня 1949 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.gesetze-im-internet.de/bundesrecht/gg/gesamt.pdf>

8. Сайт Міністерства фінансів Німеччини. [Електронний ресурс] – Режим доступу: Federal Ministry of Finance of Germany http://www.bundesfinanzministerium.de/DE/BMF_Startseite/node.html?_nnn=true

9. Сайт Міністерства фінансів в Нідерландах. [Електронний ресурс] – Режим доступу: Ministry of Finance of Netherlands <http://www.minfin.nl/>

10. Сайт казначейства у Великобританії. [Електронний ресурс] – Режим доступу: United Kingdom HM Treasury <http://www.hm-treasury.gov.uk/>

С.М. ШВЕЦЬ,
доцент кафедри економіки і підприємництва, НТУУ «КПІ»

Дослідження факторів економічного зростання України

Запропоновано підхід до визначення факторів економічного зростання на середньострокову перспективу шляхом побудови виробничої функції класичного типу за допомогою інструментів економетричного моделювання. На основі побудови виробничої функції розвитку економіки України на середньостроковий період визначено та проведено аналіз динаміки зміни факторів економічного зростання за 2005–2010 роки.

Ключові слова: економічне зростання, макроекономічне моделювання, економетричні методи.

Предложен подход к определению факторов экономического роста на среднесрочную перспективу на основе построения производственной функции классического типа с помощью использования инструментов эконометрического моделирования. На основании использования построенной производственной функции развития экономики Украины на среднесрочный период

определен и проведен анализ динамики изменения факторов экономического роста за 2005–2010 годы.

Ключевые слова: экономический рост, макроэкономическое моделирование, эконометрические методы.

The new approach to determine keys to economic growth on a midterm period by means of the classical type of production function formation using econometrics modeling are worked out. The dynamics of growth factors range on 2005–2010 are analyzed assisted by determining production function of Ukrainian economy development on a midterm period.

Keywords: economic growth, macroeconomic modeling, econometrics methods.

Постановка проблеми. Прийняття рішень щодо коригування економічної політики лежить у площині пошуку дієвих механізмів створення умов для економічного зростання

країни, що, в свою чергу, ґрунтується на факторах процесу відтворення національного господарства. Від визначення та чіткого усвідомлення взаємозв'язку цих факторів із вихідними показниками розробки економічної політики залежить успішність та продуктивність управлінських рішень в умовах швидко змінного економічного середовища країни. Стабільність та поступальний розвиток економіки потребують розробки таких інструментів впливу на фактори економічного зростання, практичне застосування яких, дає можливість ефективно управляти агрегованими показниками розвитку народного господарства на макро- і мікрорівнях. Результати прийняття рішень у частині зміни тих або інших цільових параметрів розвитку країни неможливо оцінити без реалізації ймовірних сценаріїв економічної політики, постановка та використання яких неможливі без такого інструменту дослідження, яким є моделювання. Одним із практичних методів дослідження економічного зростання є використання виробничих функцій, що встановлюють взаємозв'язок між результатами виробництва і факторами (ресурсами), необхідними для його започаткування.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідження економічного зростання за допомогою використання виробничої функції має півторасторічну історію вивчення і охоплює широке коло відомих зарубіжних та вітчизняних вчених, серед яких можна виділити таких економістів, як С. Мілль, Х. Гроссман, Е. Домар, П. Дуглас, Дж. Кейнс, Ч. Кобб, В. Леонтьєв, Р. Лукас, Г. Менк'ю, Дж. Робінсон, П. Ромер, Р. Солоу, Я. Тінберген, Р. Харрод, Дж. Хікс, Й. Шумпетер, О. Білорус, В. Бессонов, В. Геєць, Б. Грабовецький, Б. Кваснюк, Ю. Кіндзерський, С. Кіреєв, О. Лапко, Д. Лук'яненко, В. Новицький, Ю. Павленко, Ю. Пахомов, С. Сіденко, М. Скрипніченко, А. Сухоруков, С. Соколенко, А. Філіпченко, А. Чухно та інші.

Факторами виробництва (від лат. *factor* – той, що робить; той, що виробляє) називають блага природного і штучного походження, що використовуються для виробництва товарів і послуг. Перші згадки про спроби встановлення залежності між випуском продукції і ресурсами, необхідними для його забезпечення датуються 1840 роком, коли німецький учений Йоган Генріх фон Тюнен представив модель виробничої системи на прикладі ізольованої сільськогосподарської держави [10]. Алгебраїчне співвідношення між ресурсами та результатами виробництва уперше спромігся встановити англійський економіст Філіп Вікстід у 1894 році.

Класичний вигляд виробничої функції вперше з'являється в роботах С. Мілля, де як виробничі ресурси виступають капітал, праця і земля. Пізніше, провівши аналіз статистичної інформації розвитку промисловості США протягом 1892–1922 років, економісти Чарльз Кобб і Пол Дуглас побудували регресійну залежність між обсягами виробництва і двома факторами – працею і капіталом [7]. Усі подальші наукові дослідження у площині пошуку найоптимальнішого співвідношення між економічними результатами і ресур-

сами виробництва зводяться до трансформації класичної формалізації Кобба – Дугласа та оперування додатковою ресурсною базою в якості залучення нових незалежних змінних – факторів виробництва.

Як показує практика дослідження економічного зростання, набір факторів, що фігурують у рівнянні виробничої функції, може бути різним залежно не тільки від особливих умов господарювання, які властиві тій або іншій країні. Джерела ресурсів виробництва підвладні змінам економічного середовища, політичним викликам, природнім катаклізмам тощо. Навіть часовий інтервал зведення інформації з окремою періодичністю також впливає на вибір факторів виробництва та силу їх впливу на результати економічної діяльності [5]. Тому дослідження, які проводяться у площині пошуку чинників економічного зростання в умовах, коли економічна ситуація в країні зазнає постійних змін, вимагає постійного коригування джерел ресурсного потенціалу економічного зростання країни, особливо на перехідному етапі розвитку. Таким умовам повністю відповідає Україна, яка починаючи з кінця 2010 року увійшла у період запровадження цілої низки реформ суспільного характеру, а саме: податкової, пенсійної, судової, земельної тощо. Успішність запровадження в життя означених реформ залежить від спроможності використання максимально можливого ресурсного потенціалу економіки країни, ефективність розвитку якої неможливо оцінити без визначення факторів економічного зростання.

Отже, **метою статті** є встановлення дієвих ресурсів розвитку економіки України, пропонується за допомогою економетричних інструментів моделювання визначити і дослідити характер прояву та вплив факторів економічного зростання на ВВП у середньостроковій перспективі.

Виклад основного матеріалу. Фактори виробництва, як і споживчі товари, є численними й різноманітними. Проте вже наприкінці XVIII – початку XIX ст. економісти почали вирізняти такі три групи, як земля, праця і капітал. Пізніше, наприкінці XIX ст., економісти виділили четвертий фактор виробництва – підприємництво, тобто діяльність з ефективного сполучання ресурсів землі, капіталу і праці у процесі виготовлення товару, яка пов'язана з прийняттям на себе ризику і відповідальності за економічні результати [3]. У другій половині XX ст. з розвитком комп'ютеризації життя суспільства економістами було визначено ще один фактор виробництва – інформацію, що являє собою знання про підприємство, як про економічну систему і середовище її функціонування – ринки, конкурентів, покупців, законодавчі акти тощо.

Адекватне відображення реальних співвідношень витрат ресурсів і випуску розподіляється на два взаємозалежні завдання [2]:

- специфікація виробничої функції, тобто виокремлення факторів і визначення функціональної залежності;
- розрахунок чисельних значень параметрів виробничої функції на основі систематизованих фактичних даних за допомогою регресійного аналізу.

Одночасне вирішення обох вищевказаних завдань можливо провести за допомогою інструментарію економетричного моделювання. Для встановлення функціональної залежності між показниками та розрахунку постійних коефіцієнтів регресії автором використано найпоширеніший економетричний інструмент – метод найменших квадратів, як найбільш прийнятний при проведенні початкового відбору показників. Математичні розрахунки постійних коефіцієнтів регресії та аналіз економетричних параметрів регресійних рівнянь проводилися з використанням комп'ютерної програми GRETЛ.

Залежною змінною рівняння виробничої функції обрано агрегований показник економічного зростання – обсяг валового внутрішнього продукту (ВВП). Відбір факторів економічного зростання – незалежних змінних економетричного рівняння – проводився на основі використання виробничої функції класичного типу. Вимірювання показників відбувалося у середньоквартальних цінах базового періоду шляхом перерахунку місячних даних із використанням відповідних цінових індексів. Такий підхід до визначення факторів економічного зростання дає можливість зменшити можливі помилки зведення статистичної бази Держкомстату України, яка формується на основі зведення показників у цінах поточного періоду, а реальні дані отримуються шляхом дефлювання номінальних значень. Крім того, використання результатів дослідження факторів економічного зростання, проведеного на основі показників квартального зрізу у часі, дає можливість оперативно коригувати напрямки розвитку країни у середньостроковій перспективі.

Часовий термін використання ретроспективи обстеження обмежено починаючи з 2005 року, приймаючи до уваги наявну статистику Державного бюджету України із квартальною періодичністю. Результати пошуку ресурсів економічного зростання на середньострокову перспективу шляхом економетричного моделювання виробничої функції дали змогу окреслити коло найбільш дієвих факторів впливу на результати виробництва на макrorівні, якими стали витрати праці, капіталу і сектору загальнодержавного управління:

$$GDP = WageWork^{0.553} \times Invest^{0.207} \times BudgetCons^{0.111} \quad (1)$$

2.100 5.243 1.162

$$R^2 = 0.854; Durbin-Watson = 1.873$$

$$WageWork = WageAver1 \times Worker1570$$

де *GDP* – приріст обсягу ВВП у середньоквартальних цінах базового 2007 року до попереднього кварталу;

WageWork – приріст обсягу потенційного фонду заробітної плати в середньоквартальних цінах базового 2007 року до попереднього кварталу;

WageAver1 – приріст заробітної плати в розрахунку на одного штатного працівника в середньому за період в середньоквартальних цінах базового 2007 року до попереднього кварталу;

Workers1570 – приріст чисельності зайнятого населення у віці 15–70 років у середньому за період до попереднього кварталу;

Invest – приріст обсягу валового нагромадження за системою національних рахунків в середньоквартальних цінах базового 2007 року до попереднього кварталу;

BudgetExp – приріст обсягу кінцевих споживчих витрат сектору загальнодержавного управління за системою національних рахунків в середньоквартальних цінах базового 2007 року до попереднього кварталу.

Безпосередньо під рівнянням (1) показано значення *t*-статистики для кожної із незалежних змінних регресії, коефіцієнта детермінації і статистики Дарбіна – Уотсона. Наведені економетричні характеристики вказують на високу вірогідність регресійного рівняння, що підтверджує правильність відібраних факторів виробництва. Сума значень постійних коефіцієнтів регресії становить 0,87, що вказує на ознаки екстенсивної форми відтворення економіки (спадна віддача від масштабу), тобто ефективність використання ресурсів виробництва не достатня і має резерви до підвищення. Отримане рівняння відноситься до класу виробничих функцій ендогенного зростання. На відміну від теорії екзогенного зростання, де ресурсний потенціал розвитку економіки зосереджено на факторах, які є зовнішніми по відношенню до об'єкта моделювання, для економіки України все більше приділяється уваги пошуку ефективних шляхів використання внутрішніх ресурсів розвитку [4]. Підвищення уваги вітчизняних науковців до макромоделей ендогенного зростання пов'язано із встановленням природи формування чинників економічного розвитку в умовах перехідного періоду, які знаходяться під впливом обмежених зовнішніх ресурсів відтворення, результат дії яких не може вирішити увесь комплекс накопичених проблем української економіки.

Слід окремо зупинитися на аналізі кожного показника, який увійшов як ресурсний параметр у рівняння виробничої функції. Заробітна плата і чисельність працівників, добуток яких у рівнянні (1) формує потенційний фонд заробітної плати економіки в цілому, відносяться до класичного набору факторів виробництва. При цьому показник чисельності працівників враховує не тільки офіційно зареєстровану кількість штатників, а, натомість, включає увесь робітничий потенціал населення України віком від 15 до 70 років. Така форма розрахунку виробничого ресурсу «праця» дає можливість врахувати приховану зайнятість та самозайнятість населення, які мають місце на ринку праці і вносять окремий вклад у загальний результат виробництва. Усереднення показника «заробітна плата» в розрахунку на одного штатного працівника та в межах квартального часового виміру нівелює розбіжності між рівнем оплати праці в економіці, а також згладжує прояв негативних наслідків явища її затримки. Аналіз динаміки зміни реальних значень заробітної плати і чисельності зайнятих у віці 15–70 років вказує на формування спадної тенденції до зростання (рис. 1). Якщо простежити характер зміни вказаних показників протягом 2006–2010 років, виявляється, що динаміка приросту реальних значень середньої заробітної плати в розрахунку на

МАКРОЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ

одного штатного працівника за тенденцією подібна до зміни обсягу чисельності зайнятих у віці 15–70 років. Таким чином, зростання реальної заробітної плати відбувається разом із зростанням чисельності працівників. Зазвичай в умовах кризи підвищенню заробітної плати передують скорочення чисельності працівників. На практиці ж ми маємо зворотну картину, яка вказує на існування додаткових чинників, що призводять до одночасного підвищення як реальних значень заробітної плати, так і чисельності зайнятих в економіці України. Зазначена тенденція говорить про існування частини не використаного потенціалу фактору праці, який адекватно реагує на зростаючі можливості отримання доходу.

Для визначення чинників формування чисельності зайнятих в економіці країни проведемо порівняння даного показника із обсягом чисельності всього населення України. На рис. 2 показано порівняльну характеристику зміни у часі приросту вищевказаних показників упродовж останніх п'яти років. На фоні стабільних темпів зниження населення України протягом 2009–2010 років із темпом 0,4% в рік чисельність потенційних зайнятих в економіці майже не змінюється. При цьому загальна спадна тенденція зростання чисельності працівників співіснує із зворотнім процесом висхідної тенденції зниження темпів приросту населення країни.

Джерелом наповнення ринку праці є робоча сила, яка формується під впливом багатьох факторів, у тому числі і ресурсного потенціалу населення країни. Якщо чисельність населення з часом скорочується, це має призводити і до скорочення чисельності зайнятих в економіці. На практиці спостерігається зворотна картина. Обидва процеси існують всупереч один одному. Зростання чисельності працівників в економіці при одночасному зменшенні населення можна пояснити лише використанням додаткового ресурсного потенціалу, який зосереджено у тіньовій сфері та існуванням самозайнятих. Таким чином, на часі маємо позитивний момент виходу працездатного населення із тіні. Разом із тим таке явище часткової детінізації спостерігається на фоні стабілізації річних темпів зростання реальної заробітної

плати протягом 2010 року (1 1%), що не сприяє підвищенню стимулів виходу робочої сили із неофіційної частини економіки. Тобто фактор фонду заробітної плати у виробничій функції (1) не має стимулів до підвищення ефективності його використання в економіці України, що в кінцевому підсумку разом із скороченням населення України може призвести до скорочення темпів економічного зростання вже протягом найближчих років (середньострокова перспектива).

Ресурсний фактор капіталу, що присутній у рівнянні (1) у вигляді валового нагромадження, зведеного за системою національних рахунків, представляє класичну складову виробничої функції. Показник ступеня при змінній фактору виробництва, що описує капітал, майже у 2,5 раза менший від аналогічного значення фактору, що описує працю. Даний факт підтверджує характеристику побудованої виробничої функції, яка описує економічний процес середньострокового періоду розвитку економіки, при якому на економічне зростання більше впливають фактори, що мають здатність до відтворення протягом короткого періоду часу. В даному випадку таким короткотерміновим ресурсом віддачі у виробничій функції (1) виступає фонд заробітної плати.

Наявність у виробничій функції показника витрат державного бюджету потребує особливого обґрунтування. Державні витрати як окремий фактор виробництва при дослідженні природи економічного зростання є предметом вивчення науковців різних країн починаючи з кінця минулого століття. Використання державних витрат як ендогенного виробничого ресурсу вперше з'являється в роботах П. Ромера (1986), С. Ребело (1987), Р. Лукаса (1988), Г. Бекера (1988) і Р. Барро (1990) [6].

Наявність державних витрат як окремого ресурсу виробничої функції пояснюється здатністю бюджету впливати на величину доходу, отриманого інституційними одиницями, а також безпосередньою участю у його розподілі. Державні витрати спершу класифікуються дослідниками як обсяг послуг, наданих сектором загальнодержавного управління іншим інституційним одиницям. Фактор державних послуг у

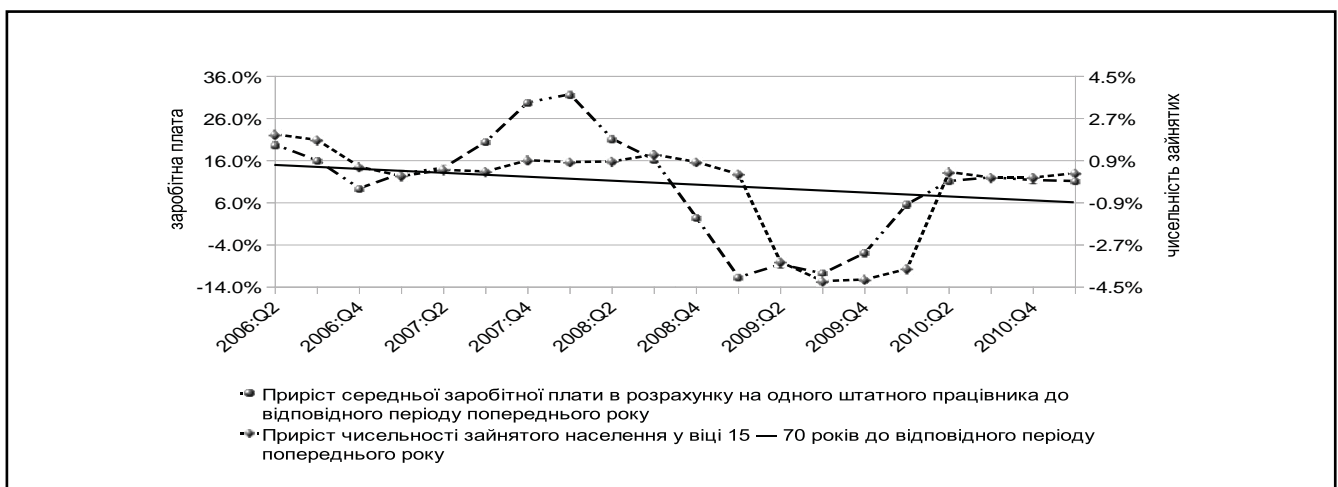

Рисунок 1. Порівняльна характеристика динаміки зміни реальної заробітної плати і чисельності зайнятих в економіці України

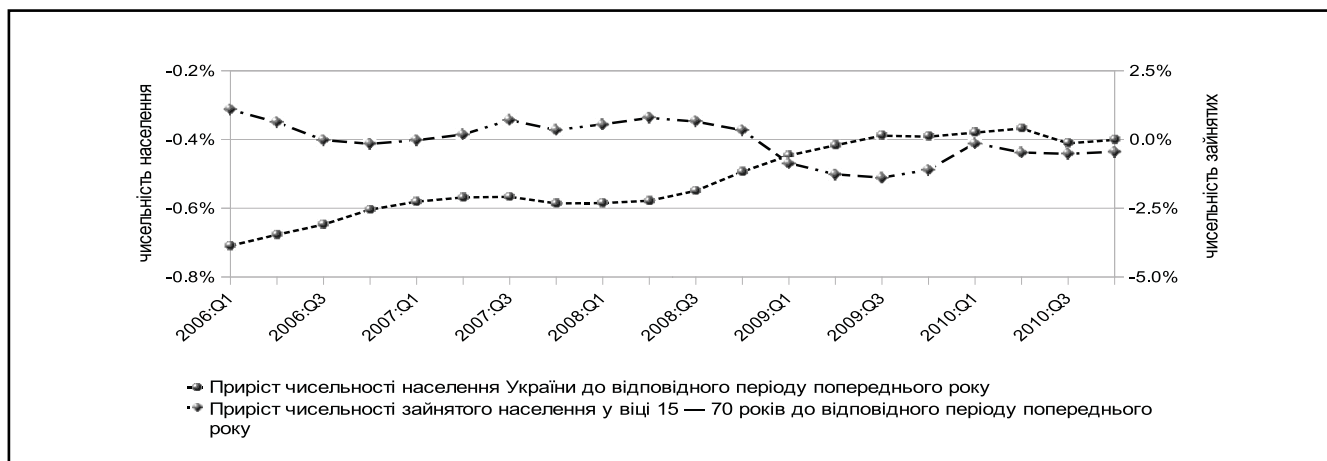

Рисунок 2. Порівняльна характеристика динаміки зміни чисельності населення і зайнятих в Україні

моделі Р. Барро приймається таким, що не має здатності до накопичення. Пізніше, К. Футагамі у 1993 році розглянув економічне зростання з урахуванням державних витрат в якості капітального ресурсу із здатністю до накопичення [8]. Об'єднання двох вищевказаних підходів до оцінки економічного зростання шляхом урахування у класичній виробничій функції додаткового ресурсу як державних витрат широко висвітлюється у сучасних роботах інших зарубіжних авторів, наприклад Т. Конг (2011), С. Гош (2011) [12, 9]. Результати економічних досліджень, проведених вказаними авторами, зводяться до визначення ролі та оптимального обсягу сектору загальнодержавного управління у площині досягнення сталих темпів економічного зростання з можливістю впливу на характер виробничого процесу на макрорівні.

Автором було проведено дослідження впливу обсягів реальних значень кінцевих споживчих витрат сектору загальнодержавного управління на реальний ВВП. Отримані результати економетричного моделювання сформовано у регресійну залежність лінійного типу:

$$GDP_r = GDP_{r-4} \times 0.435 - \frac{BudgetCons_r}{GDP_r} \times 462930 + 185396 \quad (2)$$

3.137 -3.635 4.510

$R^2 = 0.721;$ $Durbin-Watson = 1.761$

де GDP_r – ВВП у середньоквартальних цінах базового 2007 року, млн. грн.;

GDP_{r-4} – ВВП у середньоквартальних цінах базового 2007 року із лагом запізнення чотири квартали, млн. грн.;

$BudgetCons_r$ – кінцеві споживчі витрати сектору загальнодержавного управління у середньоквартальних цінах базового 2007 року, млн. грн.

Результати економетричного моделювання дають можливість сформулювати одночасно два висновки. По-перше, це факт перевищення темпів зростання кінцевих споживчих витрат сектору загальнодержавного управління по відношенню до темпів зростання ВВП (рис. 3). По-друге, зростання питомої ваги обсягу споживання державного сектору по відношенню до ВВП має негативний вплив на економічне зростання в цілому. Так, згідно з рівнянням (2) збільшення питомої ваги кінцевих споживчих витрат у структурі ВВП на 1% при незмінних інших факторах призводить до зниження темпів економічного зростання приблизно на 0,7% у межах квартального часового виміру. Сформована тенденція до збільшення державних витрат не тільки не є поштовхом до використання даного ресурсу як фактору економічного зростання, а навпаки, радше сприяє сповільненню потенційних можливостей зростання економіки України у середньостроковій перспективі.

Висновки

Таким чином, отримані результати економетричного моделювання виробничої функції середньострокового періоду розвитку економіки України вказують на існування трьох дієвих ресурсів виробництва, якими є витрати праці, капіталу і сектору загальнодержавного управління. Використання

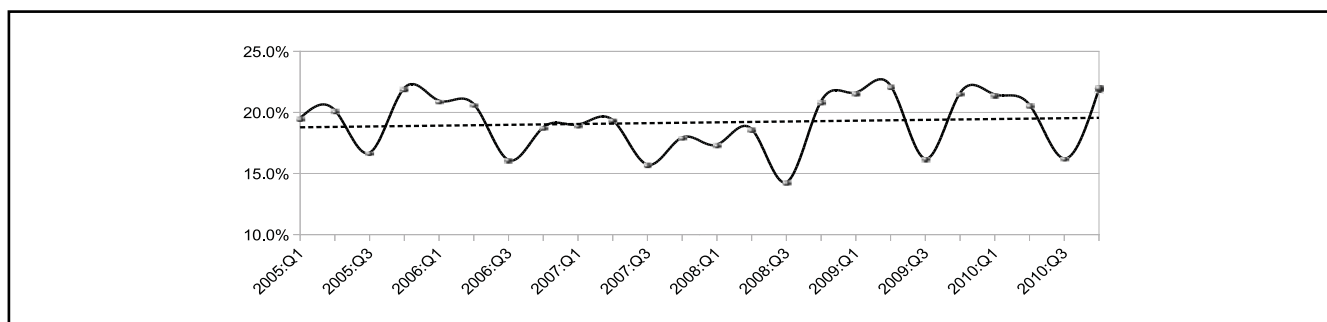

Рисунок 3. Динаміка зміни питомої ваги кінцевих споживчих витрат сектору загальнодержавного управління по відношенню до ВВП

визначених факторів виробництва має екстенсивний характер впливу на економічне зростання в цілому. Науковою новизною дослідження є підхід до встановлення факторів економічного зростання на середньострокову перспективу, використовуючи статистичні дані показників із середньоквартальним зрізом відстеження у часі. Такий метод у співставленні із дослідженнями, що базуються на річних даних, дає можливість більш точного встановлення ресурсів виробництва та їх впливу на економічний розвиток з можливістю оперативного коригування економічної політики, враховуючи зменшення помилок при використанні розрахункових середньоквартальних значень.

Проведений аналіз динаміки зміни факторів економічного зростання протягом 2005–2010 років дав можливість отримати інформацію про існування зворотних тенденцій протидії економічній природі наповнення виробничих ресурсів у народному господарстві, які мають нетривку короткотермінову стратегію розвитку країни. Визначена загальна тенденція до скорочення чисельності населення країни не спроможна протягом тривалого часу компенсуватися використанням додаткової частини працівників неофіційної сфери економіки в умовах стримування зростання реальної заробітної плати.

Нарощення обсягів державних витрат, яке відбувається більш швидкими темпами, ніж зростання обсягів ВВП країни, не впливає позитивно на спроможність економіки до нарощення темпів відтворення. Навпаки, захоплення використанням кінцевих споживчих витрат сектору загальнодержавного управління для запобігання кризовим явищам в економіці України не дає очікуваного результату, призводячи до скорочення темпів економічного зростання.

Подальші дослідження з обраної тематики слід зосередити на пошуку чинників формування отриманих факторів виробництва з метою коригування їх впливу на сукупні макроекономічні результати розвитку України на довгострокову перспективу. Важливим залишається також питання оптимального співвідношення величини сектору загальнодержавного управління по відношенню до економіки в цілому.

Література

1. Бессонов В.А. Проблемы построения производственных функций в российской переходной экономике / В.А. Бессонов, С.В. Цухло // Анализ динамики российской переходной экономики. – М.: Институт экономики переходного периода, 2002. – С. 5–89.
2. Грабовецкий Б.Е. Виробничі функції: теорія, побудова, використання в управлінні виробництвом: монографія / Б.Е. Грабовецкий. – Вінниця: УНІВЕРСИУМ, 2006. – 137 с.
3. Клейнер Г.Б. Производственные функции: теория, методы, применение / Г.Б. Клейнер. – М.: Финансы и статистика, 1986. – 239 с.
4. Модели эндогенного зростання економіки України / [В.М. Геєць, М.І. Скрипниченко, С.С. Шумська та ін.]; за ред. д-ра екон. наук М.І. Скрипниченко. – К.: Ін-т екон. та прогнозув., 2007. – 576 с. (НАН України, ДУ «Інститут економіки та прогнозування»).
5. Шумська С.С. Інструмент виробничої функції в дослідженні української економіки / С.С. Шумська // Економіка і прогнозування. – 2007. – №4. – С. 104–123.
6. Barro R.J. Government Spending in a Simple Model of Endogenous Growth / R.J. Barro // Journal of Political Economy. – University of Chicago Press. – 1990. – vol. 98(5). – P. 103–125.
7. Cobb C. W. A Theory of Production / C. W. Cobb, P. M. Douglas // American Economic Review, Supplement. – 1928. – March. – P. 139 – 165.
8. Futagami K. Dynamic analysis of an endogenous growth model with public capital / K. Futagami, Y. Morita, A. Shibata // Scandinavian Journal of Economics. – 1993. – №95. – P. 607 – 625.
9. Ghosh S. Optimal Growth with Public Capital and Public Services / S. Ghosh, U. Roy // Economics of Planning. – 2002. – №35. – P. 271 – 292.
10. Mishra S.K. A Brief History of Production Functions / S.K. Mishra // MPRA Paper. – University Library of Munich, Germany. – 2007. – №5254. – 23 p.
11. Статистична інформація [Електронний ресурс] // Держкомстат України, 1998. – 2011. – Режим доступу до інф: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. Kong T.S. Governance Quality and Economic Growth [Електронний ресурс] / T.S. Kong // ANUCBE School of Economics Working Papers. – Australian National University, College of Business and Economics, School of Economics. – 2011. – №537 – 28 p. – Режим доступу до журн.: <http://econpapers.repec.org/paper/acbcbeeco/2011-537.htm>

Н.М. ГРУЩИНСЬКА,
к.е.н., доцент, Інститут світової економіки і міжнародних відносин НАН України

Інноваційно-інформаційний напрям розвитку нових індустріальних країн Азії: велика стратегія Китаю як досвід для України

У статті розкриваються особливості економічного розвитку провідних економік Азії з особливим акцентом на

стрімких реформах Китаю, що може бути використано як досвід для розвитку економіки України.